

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาเด็กและเยาวชนกระทำความผิดเป็นปัญหาที่ทุกหน่วยงาน องค์กรต่างๆ ของสังคมจะต้องร่วมกันพิจารณาให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหานี้ ทั้งการป้องกัน ปันฟู และช่วยเหลือเยียวยาอย่างเข้าใจ เพื่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้กลับเป็นคนดีสู่สังคมได้ และไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ เพราะเด็กและเยาวชนคืออนาคตของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติและประชาคมโลก

ในสมัยที่ประเทศไทยใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. ๑๒๗ การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดกฎหมาย ศาลจะพิจารณาถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชน ประกอบกับลักษณะของความผิดที่เด็กได้กระทำ แล้วจึงกำหนดบทลงโทษไป ตามความเหมาะสมกับความผิดและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนเท่านั้น หลักการที่จะค้นหาสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด เพื่อหาทางแก้ไขเหตุนี้ยังไม่อาจปฏิบัติได้ในศาลธรรมดาหรือศาลผู้ใหญ่ เพราะขาดหน่วยงานพิเศษสำหรับประสานงานกับศาลในการที่จะสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนเพื่อทราบสาเหตุที่กระทำความผิด ตลอดจนดำเนินการฝึกและอบรมให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นคนดีได้

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้ง ศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๙๔ กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง พร้อมทั้งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๔๙๕ ซึ่งเป็นการเริ่มต้นแห่งระบบการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยให้แยกการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดออกจากการกระทำผิดของผู้ใหญ่โดยสิ้นเชิง^๑

นับแต่ประกาศใช้พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๔๗ กระทรวงยุติธรรมได้จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้น ๑๐ แห่ง และเปิดดำเนินการแผนกคดีเยาวชนและ

^๑กรมพินิจ, ประวัติ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๔๗. เข้าถึงได้จาก

<http://www.djop.moi.go.th/history.htm>

ครอบครัวในศาลจังหวัดได้ ๔๓ แห่ง เปิดดำเนินการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ๕๒ แห่ง ศูนย์ชุมชนบำบัด ๑ แห่ง ศูนย์ฝึกและอบรม ๑๖ แห่ง^๒

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในบริบทใหม่ได้ตระหนักต่อสถานการณ์สังคม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และได้กำหนด กลยุทธ์การทำงานซึ่งมีทิศทางในการดำเนินงาน พัฒนารูปแบบวิธีการทำงานให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยการ เปลี่ยนภาระให้เป็น พลัง ด้วยการคิดค้นและนำมาตรการการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดให้เหมาะสมและ หลากหลายมาใช้ในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ อย่างปกติสุข ส่งเสริมการให้ประชาชนและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา รวมทั้ง ผลักดันให้พ้นจากระบบเร็วกว่ากำหนด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ นับเป็นการคืนคนดีสู่สังคม

เพื่อให้เด็กในสถานพินิจได้รับการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู ที่เหมาะสม กรมพินิจและ คุ้มครองเด็กและเยาวชน มีภารกิจหลักในการดูแลสภาพความเป็นอยู่การดำเนินคดี การบำบัด แก้ไขและฟื้นฟู เด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด โดยจะต้องมีวิธีการดำเนินการที่เหมาะสมและ สอดคล้อง กับสภาพปัญหา ประกอบกับความจำเป็นของเด็กและเยาวชนแต่ละบุคคล ซึ่งจะต้องมี การจำแนกประเภทของเด็กและเยาวชนเป็นกลุ่ม เพื่อจะได้เกิดประโยชน์ในการบริหารจัดการ โดย เริ่มตั้งแต่รับตัวเด็กและเยาวชนเข้ามาจนกระทั่ง ออกจากกระบวนการประกอบกับกรมพินิจฯ มี นโยบายที่ต้องการให้มีการพัฒนาและนำระบบการจำแนกประเภท มาใช้ในการดำเนินงาน เกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของสถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน โดยแบ่ง การ จำแนกได้เป็น ๓ ขั้นตอน ได้แก่

๑. การจำแนกขั้นต้น (ระยะรับตัว)
๒. การจำแนกเพื่อหาสาเหตุของการกระทำผิดและวางแผนการแก้ไข (ระยะรอ พิจารณาพิพากษา)
๓. การจำแนกเพื่อการบำบัดแก้ไขและเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม (ระยะ ฝึกอบรม)

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบำบัดแก้ไขและเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคมของ ผู้กระทำความผิดในประเทศไทย มีแนวโน้มที่จะดำเนินการตามแนวทางของกระบวนการยุติธรรม เชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) ที่มุ่งให้ผู้เสียหายได้รับการเยียวยาได้รับการชดเชยความ

^๒ กรมพินิจ, รายงานสถิติ [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๗. เข้าถึงได้จาก <http://www.djop.moi.go.th/stc.htm>

เสียหายที่เกิดขึ้น อีกทั้ง ยังเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนของผู้กระทำผิดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไข หากให้ฝ่ายผู้เสียหายและผู้กระทำผิดได้ร่วมตกลงกันและพึงพอใจในการชดเชยความเสียหาย ที่เกิดขึ้นแล้วก็ย่อมก่อให้เกิดความสงบสุขขึ้นในสังคม

ในปัจจุบันจังหวัดตรัง มีสถานพินิจเด็กและเยาวชน จังหวัดตรัง ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่ ๑๑๖ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ซึ่งยังไม่มีสถานอบรม บำบัด ฟื้นฟู เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนก่อนกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคม อีกทั้งสถานที่ตั้งของสถานพินิจ ตั้งอยู่ในบริเวณ ต.ทุ่งค่าย ที่เป็นชุมชนขนาดเล็กไม่ใหญ่มากนัก ตั้งอยู่ระหว่าง อำเภอย่านตาขาวกับ อำเภอเมือง (ทับเที่ยง) โดยทางสถานพินิจเด็กและเยาวชน จังหวัดตรัง ได้พยายามให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยอบรม บำบัด ฟื้นฟู สภาพจิตใจกับเด็กและเยาวชน แต่ไม่สามารถรองรับกิจกรรมให้มีส่วนร่วมในการช่วยอบรม บำบัด ฟื้นฟู สภาพจิตใจได้ ด้วยข้อจำกัดของสถานที่ และบรรยากาศภายในของสถานพินิจ ไม่เอื้อต่อการรองรับและกระบวนการปฏิบัติที่สามารถให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการอบรม บำบัดและฟื้นฟู โดยสถานพินิจจะเป็นแกนนำ และชุมชนต่างๆ เป็นส่วนสนับสนุน

ชุมชน ต.ทุ่งค่าย เป็นชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมสวนยางพาราเป็นส่วนใหญ่ และมีการประดิษฐ์หัตถกรรมพื้นบ้านเป็นอาชีพเสริม ชาวบ้านส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ภายในชุมชนยังไม่มีวัดอยู่ในชุมชน หากต้องการประกอบศาสนพิธีต่างๆ ต้องเดินทางไปตัว อำเภอย่านตาขาว ซึ่งวัดที่นิยมไปประกอบศาสนพิธีต่างๆคือวัดนิกรรังสฤษฎ์ ที่อยู่ห่างออกไปจากชุมชนประมาณ ๔ กิโลเมตร จึงมีแนวความคิดที่เป็นไปได้ในการตั้งวัดพินิจธรรมสถานเพื่อชุมชน ต.ทุ่งค่าย รวมถึงเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจเด็กและเยาวชน จังหวัดตรัง

"ด้วยบทบาทและสถานะภาพของวัดในอดีตมีฐานะที่เป็นหน่วยหนึ่งที่สำคัญทางสังคมและชุมชน เป็นแกนเชื่อมโยงถึงความสัมพันธ์ของชนทุกระดับ โดยเฉพาะในฐานะของสถานที่ที่ให้การศึกษาระดับพื้นฐานเป็นที่พึ่งทางกายและใจของสังคม" เป็นผลให้บทบาทของวัดเป็นดังศูนย์รวมกลางของชุมชน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเปิดโอกาสให้ครอบครัวและชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กัน และด้วยบทบาทฐานะของวัดก็สามารถเป็นที่พึ่งพาทั้งทางกายและทางใจของเด็กและเยาวชนได้ เมื่อเกิดเหตุประสพปัญหาในการดำเนินชีวิตในสภาพสังคมปัจจุบัน รวมถึงสามารถทำให้เกิดทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมชุมชนได้ดี

วัดพินิจธรรมสถาน จึงเป็นวัดที่นอกจากจะเป็นศูนย์กลางของชุมชนและเป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธีแล้ว ยังเป็นสถานที่เพื่อช่วยอบรมและฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กและเยาวชน โดยจะรับเด็ก

^๑สมคิด จิระทัศน์กุล, วัด : พุทธศาสนสถาปัตยกรรมไทย (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๗), ๒๔ - ๒๕.

และเยาวชนจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จังหวัดตรัง เข้ามาอบรมเป็นกลุ่มๆ ภายในบริเวณวัด ซึ่งสามารถทำให้สถานพินิจและชุมชนได้มีส่วนร่วมช่วยกันในการอบรม บำบัดและฟื้นฟูสภาพจิตใจ โดยให้เด็กและเยาวชนได้เรียนรู้ความเป็นไปของสังคม เปิดโอกาสให้เห็นสังคมภายนอก ได้ศึกษาดูงานด้านต่างๆ ได้บำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ และให้มีโอกาสในการปรับตัวเข้ากับครอบครัวและชุมชนในสังคม มีการจัดกิจกรรมการอบรม บำบัดและฟื้นฟูสภาพจิตใจโดยใช้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า เป็นหลักในการยึดเหนี่ยวจิตใจ และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ทักษะชีวิต ตลอดจนการเรียนรู้ศึกษาทางสังคมและชุมชนควบคู่กันไป เพื่อให้เยาวชนสามารถสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีครอบครัวและชุมชนช่วยส่งเสริมกิจกรรมในการอบรม บำบัดและฟื้นฟูสภาพจิตใจร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา

วัดพินิจธรรมสถาน เป็นโครงการศึกษารูปแบบของการใช้วัดและธรรมเข้ามาช่วยในการบำบัด ฟื้นฟูสภาพจิตใจเด็กและเยาวชน โดยวิธีการฟื้นฟูเด็กและเยาวชนแบบผสมผสาน ที่ยึดเด็กและเยาวชนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบำบัดและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนผู้กระทำผิดให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ไม่หวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ตลอดจนให้เด็กและเยาวชนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งชุมชนทั้งศูนย์อบรม บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ซึ่งการออกนอกสถานที่จะช่วยให้เยาวชนได้พัฒนาในด้านการควบคุมตนเอง แทนการใช้อำนาจจากเจ้าหน้าที่

การอบรม บำบัด ฟื้นฟูด้วยหลักธรรมในการเตรียมความพร้อมก่อนกลับไปใช้ชีวิตในสังคมใช้เวลาประมาณ ๓ เดือน (คำสั่งศาลอยู่ในช่วงต่ำสุด ๓ เดือนถึงสูงสุดคือ ๓ ปี) มีจุดประสงค์คือ

๑. เพื่อให้เด็กและเยาวชน เรียนรู้ตนเอง พร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง
๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชน ตระหนักถึงศักดิ์ศรี และคุณค่าของตน รู้จักปฏิบัติตนอย่างมีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น
๓. เพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเด็กและเยาวชนไปในทางที่ดีรวมทั้งปลูกจิตสำนึกและวิสัยทัศน์ที่ดี ในการดำรงชีวิตต่อครอบครัว และสังคม
๔. เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนและพัฒนาศักยภาพ ทั้งทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และการประกอบอาชีพ
๕. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักการวางแผน ชีวิตของตนเอง ไม่หวนกลับไปกระทำ ความผิดทางกฎหมายซ้ำ

องค์ประกอบหลักภายในโครงการ จึงประกอบด้วย

๑. ส่วนพุทธาวาส ได้แก่พระอุโบสถ พระเจดีย์

๒. ส่วนสังฆาวาส ได้แก่กุฏิ หอระฆัง โรงธรรม (ศาลาการเปรียญ) ห้องพักรักษา
ศิษย์พระ โรงครัว และห้องน้ำ - ห้องสุขา

๓. ส่วนปฏิบัติธรรม และส่วนอบรมวิชาชีพ ได้แก่ส่วนอบรมการปฏิบัติธรรมเสริม
สมาธิ และส่วนอบรมวิชาชีพหัตถกรรม รวมถึงการอบรมวิชาการเกษตร

โดยมีหลักเกณฑ์ในการรับเด็กและเยาวชนเข้ารับการอบรม บำบัด พื้นฟู ด้วยธรรม ดังนี้

เด็กและเยาวชนจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่ศาลตัดสินแล้ว ให้
ได้รับการฝึกอบรม บำบัด พื้นฟู หรือจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

เด็กและเยาวชนที่มีความตั้งใจ และแน่วแน่อยากประพฤติตนเป็นคนดี

เด็กและเยาวชนที่ไม่มีอาการทางจิต ประสาท และไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง

จำนวนเด็กและเยาวชนที่รับได้ ประมาณ ๓๐ - ๖๐ คน มีช่วงอายุ ๑๔ - ๑๘ ปี

กิจกรรมต่างๆสำหรับเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ ภายในวัดเป็นกิจกรรมแบบไป
เช้า เย็นกลับ ซึ่งประกอบด้วย

๑. การบำเพ็ญสาธารณะประโยชน์ร่วมกับชุมชน เช่น การทำความสะอาดโรง
ธรรม ห้องน้ำ ฯลฯ

๒. การฟังเทศนา ฟังธรรมต่างๆที่ช่วยในการอบรม พื้นฟู บำบัด และให้กำลังใจ

๓. การปฏิบัติธรรม

๔. การร่วมถวายภัตตาหารกับญาติ ครอบครัว ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ฯ และ
พุทธศาสนิกชน

๕. การฝึกอบรมวิชาชีพทางการเกษตรกรรมและศิลปหัตถกรรมต่างๆ

สำหรับเด็กและเยาวชนที่มีคะแนนความประพฤติดีสามารถมาใช้ชีวิตอยู่ภายในวัด เป็น
ลูกศิษย์พระ ในระยะหนึ่งก่อนปล่อยตัวกลับบ้าน เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีกำลังใจ และ
เยาวชนรุ่นหลังๆ ได้ดูเป็นตัวอย่าง เนื่องจากวัดจะเป็นเสมือนบ้านอีกหนึ่งหลัง ที่สามารถกลับมา
พึ่งพาทั้งทางกายและทางจิตใจได้

การออกแบบทางสถาปัตยกรรมและการตกแต่งภูมิทัศน์จำเป็นต้องนำหลักจิตวิทยามามี
ส่วนร่วมในการออกแบบสร้างบรรยากาศความศรัทธาและความเชื่อมั่นในหลักธรรม คุณงามความดี
ให้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและการประพฤติ ปฏิบัติธรรมอันดี การช่วยส่งเสริมความคิดใคร่ครวญหา
เหตุผลและกระตุ้นให้มีความคิดก่อนทำในด้านดี ด้วยความสงบ เยือกเย็นเรียบง่าย สมถะ และการนำ
ความร่วมมือร่วมใจของธรรมชาติ มาช่วยอบรม บำบัด พื้นฟูสภาพจิตใจ สภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ที่ร่มรื่น ที่สุข
ใจเป็นกันเองและรู้สึกอบอุ่นจะช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ อบรม บำบัดและฟื้นฟู ปรับ

สภาพอารมณ์จิตใจ และเสริมสร้างกำลังสมาธิของเด็กและเยาวชนได้ พร้อมทั้งสามารถใช้สภาพกายภาพทางธรรมชาติมาช่วยในการควบคุมพื้นที่ต่างๆได้ด้วย และจากความต้องการในการเฝ้าสังเกตเพื่อศึกษาเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้แสดงพฤติกรรมต่างๆที่เป็นอิสระ และเฝ้าสังเกตได้เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมเด็กและเยาวชน จึงมีลักษณะโดยภาพรวมของการโอบล้อมที่ให้ความอบอุ่น ปกป้อง ค้ำครอง เปิดมุมมองที่ผ่อนคลาย ลดความรู้สึกอึดอัด ลดภาวะความตึงเครียด ให้สบายใจและผ่อนคลาย แต่ยังคงการควบคุมได้ด้วยสายตา การเชื่อมความสัมพันธ์กันและกัน ในแต่ละส่วนด้วยความโปร่งโล่งเพื่อให้สามารถมองเห็นพฤติกรรมต่างๆได้จากระยะไกล (ในความอิสระมีการควบคุมและในความควบคุมก็มีอิสระ)

โครงการวัดพินิจธรรมสถาน เป็นส่วนหนึ่งของการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อช่วยเหลือและรองรับเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ถึงแม้ว่าจะไม่สามารถช่วยเหลือได้หมดทุกเรื่องก็ตาม แต่สิ่งที่ต้องตระหนักไม่แพ้กันคือ ตัวของเด็กและเยาวชนเอง ที่จะต้องให้ความร่วมมือ ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนๆ หรือคนใกล้ชิด ที่จะคอยอบรมบ่มนิสัยแก่เด็กและเยาวชนให้กลับตนเป็นคนดีโดยไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก อันเป็นเป้าหมายสุดท้ายที่มุ่งเปลี่ยนการให้เป็นพลังอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยศิลปากร ส่วนวนิลขสิทธิ์

วัตถุประสงค์และขอบเขตของโครงการ

๑. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบ “วัด” ที่นอกจากจะเป็นศูนย์กลางชุมชน เป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธีและปฏิบัติตนแล้ว ยังสามารถรองรับกิจกรรมรูปแบบการอบรมฟื้นฟูและบำบัดสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ ด้วยการปฏิบัติธรรม โดยให้เข้ากับพฤติกรรม อุปนิสัย และความต้องการของเด็กและเยาวชนที่สอดคล้องกับการดำเนินกิจกรรมของเจ้าหน้าที่ในการอบรมฟื้นฟูและบำบัดสภาพจิตใจ

๒. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบ “วัด” ที่เป็นสัญลักษณ์ศูนย์รวมจิตใจของเด็กและเยาวชน ครอบครัว ชุมชน และสังคม รวมถึงเป็นสัญลักษณ์ของที่พึ่งพาทางจิตใจและการฟื้นฟูรักษาสภาพจิตใจ

๓. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบ “วัด” ด้วยการให้หลักจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นการควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองสำหรับเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ

๔. เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมพื้นที่ที่สามารถเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีเอกลักษณ์ โดยคำนึงถึงบริบทของพื้นที่โดยรอบที่มีอิทธิพลต่อ

สถาปัตยกรรม และรูปแบบเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมประเภท “วัด” ในภาคใต้ เพื่อการแก้ปัญหาของการกลืน ลักษณะสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

เป้าหมายของโครงการ

๑. เพื่อให้ “วัด” เป็นสถานที่ร่วมกันในการพัฒนาทั้งชุมชนและเด็กในสถานพินิจฯ โดยเน้นการอบรม บำบัดและฟื้นฟูสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชนจากสถานพินิจฯ ด้วยการสอนหลักพระธรรมและการปฏิบัติธรรม

๒. เพื่อให้ “วัด” เป็นหลักที่พึ่งทางกายและจิตใจ และให้ชุมชนตระหนักในความสำคัญของหลักธรรมในพระพุทธศาสนา อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมคุณธรรมกับเด็กและเยาวชน ชุมชนและพุทธศาสนิกชน

๓. เพื่อให้ “วัด” เป็นสถานที่เตรียมความพร้อมและเรียนรู้ในการกลับมาใช้ชีวิตร่วมกันในสังคม และช่วยเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตอย่างสงบและเป็นสุข

บทวิทยานิพนธ์ศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

วิธีการดำเนินการ

ภาคข้อมูล

๑. ขั้นตอนคว่ำรวบรวมข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากสถานที่จริง (สำรวจภาคสนาม) ซึ่งประกอบด้วย การสัมภาษณ์ การถ่ายภาพ การจดบันทึก เป็นต้น

๑.๒ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมเอกสารทางวิชาการ สถิติ และรายงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูล ศึกษาการวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ แล้วนำมาหาความสัมพันธ์ตามความต้องการของกิจกรรมและพื้นที่ใช้สอย กำหนดขอบเขตของโครงการตามหลักวิชา

๓. ขั้นสรุปข้อมูล นำผลจากการศึกษาการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำเป็นแบบแผนผังการออกแบบทางสถาปัตยกรรม เพื่อนำไปสู่แนวทางการออกแบบในขั้นต่อไป

ภาคการออกแบบ

๑. ทำการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ กำหนดแนวความคิดเบื้องต้นของโครงการ

๒. หาความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมเป็นฐานข้อมูล เพื่อนำไปสู่การออกแบบในขั้นต่อไป

๓. กำหนดแนวความคิดย่อยของแต่ละส่วน พร้อมทั้งจัดทำแบบร่างเพื่อตรวจสอบปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาแบบตามขั้นตอน

๔. นำเสนองานออกแบบเพื่อตรวจเป็นระยะ ตามความเหมาะสม

๕. นำเสนองานออกแบบขั้นสุดท้าย

๖. จัดทำเอกสารประกอบการทำวิทยานิพนธ์

แหล่งข้อมูล

๑. เทศบาลเมืองตรัง

๒. สำนักพระพุทธศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

๓. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร

๔. หอสมุดแห่งชาติ พระนคร

๕. เว็บไซต์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา , กรมพินิจ

๖. สถานพินิจเด็กและเยาวชน จังหวัดตรัง

๗. ศูนย์ชุมชนบำบัดพระนครศรีอยุธยา

๘. กรมพินิจ กระทรวงยุติธรรม

๙. กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข